

## การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของสหกรณ์ ตามกฎกระทรวง พ.ศ. 2550

ตามกฎกระทรวงว่าด้วยการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของสหกรณ์ พ.ศ. 2550 กำหนดให้สหกรณ์ที่มีเงินรับฝากไม่ว่าจะเป็นเงินรับฝากออมทรัพย์ เงินรับฝากประจำรวมทั้งเงินรับฝากจากบุคคลที่ไม่ใช่สมาชิก เงินรับฝากจากสหกรณ์อื่น และเงินรับฝากอื่นๆ ให้สหกรณ์ต้องดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง**ไม่ต่ำกว่าร้อยละหนึ่งและไม่เกินร้อยละยี่สิบ**ของยอดเงินฝากทั้งหมดสินทรัพย์สภาพคล่องที่สหกรณ์ต้องดำรงไว้ ประกอบด้วย

ข้อ 1 เงินสด

ข้อ 2 เงินฝากที่ชุมนุมสหกรณ์หรือธนาคาร (เงินที่สหกรณ์นำไปฝากสหกรณ์อื่นไม่ถือเป็นสินทรัพย์สภาพคล่อง จึงไม่ต้องนำมาคำนวณ)

ข้อ 3 บัตรเงินฝากที่ออกโดยธนาคาร ซึ่งมีระยะเวลาการฝากไม่เกินหนึ่งปี

ข้อ 4 หลักทรัพย์ของรัฐบาล หรือของรัฐวิสาหกิจที่กระทรวงการคลังค้ำประกัน

ข้อ 5 พันธบัตรของธนาคารแห่งประเทศไทย

ข้อ 6 ตั๋วสัญญาใช้เงินที่ออกโดยชุมนุมสหกรณ์ ซึ่งมีระยะเวลาคงเหลือก่อนวันถึงกำหนดใช้เงินไม่เกินหนึ่งปี

ข้อ 7 ตั๋วสัญญาใช้เงินที่ออกโดยบริษัทเงินทุน หรือบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ ซึ่งมีระยะเวลาคงเหลือก่อนวันถึงกำหนดใช้เงินไม่เกินหนึ่งปี และกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินประกันการใช้เงิน

ข้อ 8 ตั๋วแลกเงินซึ่งธนาคารรับรอง สลากหลัง หรือรับอาวัล หรือตั๋วสัญญาใช้เงินซึ่งธนาคาร สลากหลัง หรือรับอาวัล ทั้งนี้ โดยไม่มีข้อกำหนดจำกัดความรับผิดชอบของธนาคาร

ข้อ 9 สินทรัพย์อื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

โดยสินทรัพย์ ตั้งแต่ ข้อ 1 ถึง ข้อ 9 ต้องเป็นสินทรัพย์ที่ปราศจากภาระผูกพัน

ดังนั้น สหกรณ์ที่มีเงินรับฝากจะต้องรายงานเกี่ยวกับการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องในแต่ละเดือน ต่อนายทะเบียนสหกรณ์ตามแบบและรายการที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด **ภายในสิบห้าวัน**นับแต่วันสุดท้ายของเดือน สำหรับสหกรณ์ที่ไม่มีเงินรับฝากไม่ต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงนี้



สำหรับสหกรณ์ที่มีเงินรับฝากจะต้องคำนวณอัตราการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องที่ดำรงในแต่ละเดือนตามสูตร ดังนี้



#### การดำรงสภาพคล่อง

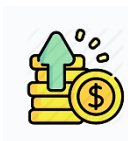
$$= \frac{\text{ส่วนเฉลี่ยรายเดือนของสินทรัพย์สภาพคล่องในทุกสิ้นวัน (ของเดือนปัจจุบัน)} \times 100}{\text{ส่วนเฉลี่ยรายเดือนของยอดเงินฝากทุกประเภทในทุกสิ้นวัน (เดือนก่อน)}}$$

อนึ่ง สินทรัพย์สภาพคล่องตาม ข้อ 1 ถึงข้อ 9 หากสหกรณ์ไม่มีข้อใดก็ไม่ต้องนำมาคำนวณ

จากสูตรการคำนวณการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของสหกรณ์ในแต่ละเดือนดังกล่าว อาจมีบางสหกรณ์ที่ดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องไม่เป็นไปตามที่กฎกระทรวงกำหนด กล่าวคือ บางสหกรณ์อาจดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องน้อยกว่าร้อยละหนึ่ง หรือบางสหกรณ์อาจดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเกินกว่าร้อยละยี่สิบ เช่น สหกรณ์ดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องตามสูตรคำนวณออกมาได้ในอัตราร้อยละ 0.50 นั้น ก็หมายความว่า สหกรณ์มียอดเงินรับฝากทั้งหมด 100.00 บาท แต่ในขณะเดียวกันสหกรณ์ก็มีสินทรัพย์สภาพคล่องตามที่กล่าวในข้อ 1 ถึงข้อ 9 (ถ้ามี) เพียง 0.50 บาท เท่านั้น ในทางตรงกันข้าม หากสหกรณ์ดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง ตามสูตรคำนวณออกมาได้ในอัตราร้อยละ 30.00 นั้น หมายความว่า สหกรณ์มียอดเงินรับฝากทั้งหมด 100.00 บาท แต่ในขณะเดียวกันสหกรณ์ก็มีสินทรัพย์สภาพคล่องตามที่กล่าวใน ข้อ 1 ถึงข้อ 9 (ถ้ามี) จำนวน 30.00 บาท ซึ่งเกินกว่าตามที่กฎกระทรวงได้กำหนดไว้

ดังนั้น หากสหกรณ์ดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องต่ำกว่าร้อยละหนึ่ง หรือการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเกินกว่าร้อยละยี่สิบแล้ว ตามกฎกระทรวงว่าด้วยการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของสหกรณ์ พ.ศ. 2550 ข้อ 6 กำหนดว่า “ในกรณีที่นายทะเบียนสหกรณ์เห็นว่า สหกรณ์ใดไม่ดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องหรือดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องไม่ได้ตามอัตราที่กำหนด หรือไม่รายงานเกี่ยวกับการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง ให้นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือ ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่อง หรือดำเนินการตามที่เห็นสมควร โดยจะกำหนดวิธีการหรือระยะเวลาไว้ด้วยก็ได้”

แต่ในความเป็นจริงแล้วมีบางสหกรณ์ที่ดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องตามที่กฎกระทรวงกำหนดไว้ แต่เจ้าหน้าที่ผู้ฝากเงินไม่สามารถถอนคืนเงินฝากได้ เนื่องจากสหกรณ์ดังกล่าวขาดสภาพคล่องอย่างรุนแรง ส่วนสหกรณ์ที่ดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเกินกว่าร้อยละยี่สิบ อาจเป็นสหกรณ์มีเงินรับฝากน้อย แต่จำเป็นต้องมีเงินสด หรือเงินฝากธนาคารเป็นจำนวนมากไว้ดำเนินธุรกิจ เช่น สหกรณ์ที่รวบรวมยางพารา สำหรับสหกรณ์ที่ดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องต่ำกว่าร้อยละหนึ่ง อาจเกิดจากสหกรณ์ระดมเงินรับฝากเป็นจำนวนมากโดยนำเงินรับฝากไปลงทุนในธุรกิจสินเชื่อในจำนวนมาก จึงส่งผลให้การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องไม่เป็นไปตามที่กฎกระทรวงกำหนดไว้



จากบทความที่กล่าวมานี้ การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของสหกรณ์ตามที่กฎกระทรวงกำหนด ในความเป็นจริงอาจใช้ได้กับบางสหกรณ์เท่านั้น

#### เอกสารอ้างอิง

กฎกระทรวง ว่าด้วยการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของสหกรณ์ พ.ศ. 2550